

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1905. március 19.

Vasárnap.

XXIV. évfolyam. 23. szám

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó lapfőigazgató: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztő, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
Egy soros betű vagy annak helyett 10 fillér.
Hivatalos és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyílt értesítés 30 fillér.
A hirdetmények s nyílt értesítés díja előre fizetendő.

Deák elvei szerint.

A koalíció vezető szellemei nem képesek magukat beletalálni az adott tényállásba.

És ez a lényege a politikai válságnak: azoknak, akik szám szerint hivatottak tartják magukat a válság megoldására, nincs közös programjuk, vagy, mint a királyi kihallgatások eredményei után kitűnt, nincs keresztülvihető programjuk, míg a parlamenti kisebbségnek kezdettől fogva volt és van ilyen programja, melyet a nemzet nem vetett el a választásokban.

A vezető férfiak tehát nem tudják, mit kezdjenek a tényekkel, mint kellene elhárítani az akadályokat, melyek a szövetséges pártok által igényelt vezetés útjában állnak, a tények viszont magától értendőleg nincsenek arra képesítve, hogy ama férfiakhoz alkalmazkodjanak. Hogy jussunk tehát megoldáshoz?

Ha az Apponyi által kilátásba helyezett felirat megpillantáná is a napvilágot, ha a nemzethez intézendő szózat, melyet Eötvös Károly mesternek kellene kibugyogtatni, már meglenne is írva, mind a két írásban nem jutna más kifejezésre, mint utópiák a legközelebbi jövő, és tanácsatlanság a közvetlen jelen számára.

A koalíció kebelében kezdenek is már

legalább azzal az egygyel tisztában lenni, hogy az adott viszonyok közt a koalíció által kiadott jelszavak szerint hasznos és gyors megoldást nem lehet előidézni.

Minden ízelőtt ellenzéki politikus fejében kezd is már felmerülni az a nézet, hogy végleges kormányról, olyanról, mely a nemzet fejlődési processzusát éveken át vezetné, nem lehet szó, hogy mind ama fontos kérdésekről, melyeket a koalíció nem a választások alatt, hanem csak a választások után vetett fel, a nemzetet meg kell kérdezni, hogy nyilvánítsa akaratát, hogy döntsön.

A koalíció főérdeke most voltaképpen abban van, hogy ő maga a neki kellemes nézetek és elvek szerint, vagy hogy legalább iránta barátságos politikusok vezessék a választásokat. Csak a választások után lehetne az eredmény szerint összeállítani a végleges kormányprogramot. Tehát valóban arról van szó, hogy parlamenti interregnum létesítenek, melynek befejezése csak azzal következne be, hogy előbb Deák Ferenc elve szerint cselekszenek, hogy ha a mellényt ferdén gombolták be, az egyetlen eszköz az, hogy kibombolják, hogy aztán helyesen gombolhassák be.

Az új állami anyakönyvi törvény életbe léptetése. A belügyi kormány teljeskörű elkészítette az új állami anyakönyvi törvény életbe léptetéséről szóló nagyterjedelmű végrehajtási rendeletet. Az új törvény 1905. július 1-vel lép tényleg életbe. Ekkor lezártnak az eddig vezetett, jegyzőkönyv alaku anyakönyvek, melyeket az új, rubrikás anyakönyvekkel helyettesítenek. A házasságkötés körüli eljárás is tetemesen könnyítve lesz: a nagyközönség kevesebb fáradsággal és utanjárással intézheti el házassági ügyeit az egyszerűsítés folytán. A több nyomtatott ívre terjedő anyakönyvi és házasságkötési rendtartást a belügyminiszterium hivatalos lapja legközelebbi számainak egyikében fogják közzétenni.

A helyzet.

A király március 17-én délelőtt 11 órakor és délután 1 órakor kihallgatáson fogadta Tisza István miniszterelnököt.

A miniszterelnök javaslatára elhatározta az uralkodó, hogy vasárnap Budapestre utazik, ott a további lépéseket megteszi a válság megoldására.

Valószínűleg még több politikai személyiség kap meghívást legfelsőbb kihallgatásra.

Lukács pénzügyminiszter ma bejelentette, hogy a győri mandátumáról lemond és a kormánybánsági mandátumot megtartja.

Graenzonstein államtitkár a soproni mandátumról lemondott és az oravicait megtartja. Mindkét lemondás meglepetést keltett, mert a lapok ezzel ellentétes híreket közltek.

Sándor János államtitkár a marosvásárhelyi mandátumát tette le.

TÁRCA.

Az orosz—japán háború.

Írta: Róvész Cyrill.

XI. Mukden.

Mukden! A japánok hősei a világtörténelem lapjaira felírták a nevet kitorúlhatetlenül. Ez a mandzsuk szent városa, Mandzsuria főszékhelye kereskedelmi, ipar- és hadászati központja 81,000 lakossal. A régi várost 6 méter magas, 6 méter széles fal veszi körül. Éjszaka nyugatra vannak az u. n. szent sírok, a melyekben a mostani kínai uralkodó család ősei csendes álmot alusznak.

Ezt a nyugalmat megzavarta az orosz és japán ágyúk borbólése egy teljes hétre. Pedig a kínai császárné követei után kérte a japán és orosz fővezéreket, hogy kerüljék el e helyet és ne szentségtelenítsék meg azt a kiontott vérről, ne ébresszék fel az őseket sírjaikban.

Azonban más volt a csillagokba írva: itt kellett a háború egyik legvérengzőbb csatájának lefolynia. Nem egy csata volt ez tulajdonképpen, hanem a csaták egész sora 12—14 napon át, mely témérdek áldozatot követelt úgy az oroszok, mint a japánok részéről.

Az orosz sas szárnyait újra megtépték a japán ágyugolyók, melyekből egy-egy egészen a sz. siro-

kig is eljutott. Most már itt újra csönd van, csak gazdát cserélt a város. Az oroszok lobogói helyett a japánok zászlója leng az épségben maradt város felett.

A város khina mandzsuk nyelven annyit jelent, mint „szerenese” és itt valóban a szerenese kedvelt mindkét félnek. Az oroszoknak annyiban, hogy megszállhattak, a japánoknak pedig annyiban, hogy leverték a muszkákat ismét, megnyerték a csatát és Mukden és területének birtokába jutottak.

A hosszú, kemény tél a kelet-ázsiai haretéren a hadakozó feleknek kényszer szünetet és nyugalmat parancsolt, melyet csak apróbb előőrsi csatározások szakítottak félbe.

De alig hogy az időjárás enyhült és a 30—40 fokos hideg legalább annyira csökkent, hogy ember és állat megdermedés nélkül kibirta a szabad ég alatti hosszabb tartózkodást, rögvést meg is indult a mozgólódás.

A kozákok kezdték a bevezetést az 1905-iki év első nagy és mondhatni döntő csatájához. A hírhedt orosz lovasság 2000 bátor harcosa kellő tábori tűzértség kíséretében a port-arthuri seregnek a főseereghez való csatlakozását akarta megakadályozni január havában Lelovagolt kínai semleges területen át Niucsvangig, a tengerpartig — de tervét nem koronázta siker, mert Nogi megelőzte az orosz lovas dandárokat a csatlakozással és így nem tettek valami nagyobb kárt a japánokban, legfeljebb a vasutak néhány kilométernyi vonalán pár napra megakasztották a közlekedést.

De ezen kísérlet nem maradt egyedüli. Az orosz fővezér parancsolatából kozák csapatok beszánguldoztak a mukdeni és liaojangi területet, tájékozódottak a japán hadállásokról és a kapott értesülések alapján a cári parancshoz híven újra támadásra készült Kuropatkin. A Suho vize mellett egész télen szemben állott a két ellenséges sereg erősen elszáncolt táborokban mint központ, a melytől keletre a jobb szárnayon a hegyek között a Talin és Gutulin szorosoknál őrt állott Linevics és Rennenkampf nyugat felé pedig a sikon, az úgy nevezett „bal — szárnayon” — Kaulbars és Bilderling vigyázott a Hunho völgyére, melyen át Mukdenbe visz az út.

Kuropatkin a sahol központon rendezte be a főhadiszállást és innen adta ki a parancsot, hogy a jobb szárnayt keletre és a balszárnayt nyugaton úgy kell megmozdítani, hogy az a velők szemben levő japán szárnyakat kerítse be és vágja el a japán központi seregtől és a szárnyak megsemmisítése után majd ő a híres tervelő a Putilow dombtól déli irányban táborozó japán centrumot szintén megsemmisíti.

Oyama — japán hadvezér, észrevette rögtön a cselt és habozás nélkül ellencsellel felelt. A hegyek közé keleten az oroszok bekerítésére ő is intézkedett és oda rendelte a híres muszka verő Kurokit és melléje Kavimurát. A nyugati részre Oku tábornokot látszólag kisebb sereggel; a nagyobb és erősen nagy ostromló ágyúkkal felszerelt sorogrést pedig a legszélsőbb nyugati vonalra — messze az orosz hadállásoktól kínai területen át — küldte az

Háromszékvármegye közgazgatási bizottsági üléséből.

Sepsiszentgyörgy, március 14.

A közigazgatási bizottság Haller János gróf főispán elnöke alatt tartotta ülését. Elnök üdvözlöve a megjelenteket, a megjelenésben akadályozott bizottsági tagok kimentése felől előterjesztést tett. Vajna Miklós, várm. főjegyző köszönetét fejezte ki a családját ért gyászbeszéd alkalmából a bizottság által kifejezett részvényt nyilatkozatáról.

A szakelődök havi jelentéseit a következőkben ismertetjük.

Közigazgatás.

Szent-Iványi Miklós, kir. tanácsos, alispán bejelentette, hogy a vármegyei központban iktatóra érkezett beadvány 1067, elintéztetett 1023, március hóra mint hátralék ájtott 44 drb.

Utlevél kiadott 627 drb.

Szabadságot élvezett Kelemen Lajos tiszti fő-ügyész február 22-től 6 napot.

A törvényhatósági képviselő-bizottságnak mult évi október 15-én 616 jkv-i pont alatt hozott azon határozatát, mely szerint a központban üresedésben levő irnoki állás beszűntetésével egy gépirői állás rendszeresített. m. kir. belügyminiszter jóváhagyván, gépirónak főispán kinevezte Solymossi K. Imrét, a ki a gépirást, mint ideiglenesen alkalmazott díjnak már huzamosabb idő óta teljesíti.

A törvényhatósági képviselő-bizottság febr. hó 21-én tartotta gróf Haller János elnöke mellett ávnyegyes rendes közgyűlést.

Az 1905—1907. évi időszakra az egyenes adó-kivető bizottságokba az 1883: XLIV. t. c. 19. §-a alapján kinevezte alispán a sepsiszentgyörgyi adó-kivető bizottságba rendes tagokul: Imecs Ernő föld-birtokost és Ferenc Lajos kereskedő, iparkamarai tagot; póttagokul Miskolczy György földbirtokost és Ötves Pál gyógyszerészt;

a kézdívasárhelyi adó-kivető bizottságba rendes tagokul: Hadnagy Gyula földbirtokost és Kupán József kereskedőt; póttagokul Bernáld György földbirtokost és ifj. Bándi István kereskedőt;

a kovásznai adó-kivető bizottságba rendes tagokul: Miskolczy Vilmos földbirtokost és Ebergényi Gyula gyógyszerészt; póttagokul Vajna Imre és Fejér Árpád birtokosokat.

A törvényhatósági képviselő-bizottság a fenti időszakra az adófelszámolási bizottság tagjaiul február 21-én megválasztotta Bogdán Arthurt és Imecs

Jánost rendes, id. Temesváry Jánost és ifj. Nagy Eleket póttagokul.

Kézdívasárhely r. t. város február hó 24-én alispán elnöke mellett tartott tisztújító széken a megüresedett számvevői állásra megválasztotta Lakatos Kálmán könyvelő adótitkárát.

Gyámügyek.

Séra Tamás árvaszéki elnök jelentése szerint, a háromszékvármegyei gyámügyi közigazgatás ügyforgalma: január hóról elintéztetett áthozott 278 ügydarab. Február hóban iktatóra érkezett 968, összesen 1246 ügydarab. Ebből elintéztetett 958 drb. Március hóra elintéztetett áthozott 288 ügydrb.

Gyámpénztárról. Késpénz áthozatal január hóról 30699 kor. 23 f. Február hóban bevétel: 18547 kor. 37 f., összesen 49246 kor. 60 f. Ebből kiadott 31066 kor. 17 f., maradt február hó végén 18180 kor. 43 fillér.

Pénztáratéti betét és értékpapír. Áthozatott január hóról 138754 kor. 11 f., február hóban betéttett 20000 kor., összesen 158,754 kor., 11 f. Ebből kiadás nem történt.

Magánadóslevél áthozatott január hóról 444024 kor. 5 f. Február hóban bevétel: 360 kor. Összesen 444384 kor. 5 f., ebből kiadott 10750 kor., maradt február hó végén 433634 kor. 5 f. Ékszer és drágaság változatlan, van 680 kor. 80 f. értékben.

Az árvaifjúszeretetházi igazgató jelentését előterjesztette.

Adóügyek, pénzügy.

Tusa Gyula, kir. tanácsos, pénzügyigazgató bejelentette, hogy a megelőző hóról ájtott 282 drb, 1905. február hóban befolyt 2113 drb. 1905. február végével 256 drb.

Az összes ágazatokban befolyt 225.772 kor. 94 f. Egyenes adóban befolyt 49.571 kor. 23 f., hátralékban maradt 440.153 kor. 72 f.

Hadmentességi díjban befolyt 279 kor. 70 f., hátralékban maradt 25880 kor. 58 f.

Engedélyeztetett házadómentesség 41 esetben, dohányárulás 8 esetben, sóárulás 7 és bélyegárulás 4 esetben.

Fogházügy, közbiztonság.

Stocker Antal kir. ügyész jelentése szerint a kézdívasárhelyi kir. törvényszéki fogházban, valamint a vármegye területén levő kovásznai, sepsiszentgyörgyi és nagyajtai kir. járásbírói fogházban

1905 február hó utolsó napján le volt tartóztatva 75 elítélt, 14 vizsgálati, összesen 89; ezekből 76 férfi, 13 nő.

Időközben még 133 egyén volt letartóztatva.

A letartóztatottak egészségi állapota általában jó volt, csak egy volt huzamosabb idő óta beteg, kit jelenleg is a kórházban ápolnak.

Rabélelmezésre kiadott 473 kor. 58 fill.

Az élelmezés ellen panasz nem emeltetett.

Súlyosabb bűneset 3 fordult elő.

Törvényszéki boncolás 2 esetben volt.

Március 15-ike Bereczkben.

A nagy nap emlékére Gábor Áron szülővárosán szép és lelkes hangulatu ünnepséget rendezett. Az ünnepélyt Dr. Tóth Samu a kaszinó elnöke a következő beszéddel nyitotta meg:

Tisztelt Közönség!

Ünnepet ül ma édes hazánk: emlékünnepet a magyar szabadság születésnapjának, 1848. március 15-ikének.

Az ország valamennyi számottevő városában és községeiben hazafias lelkesedéssel gyülekezik egybe a szabadság szent eszméjéről felbuzdult közönség; s lélekben leborul ama dicső félistenek emléke előtt, a kiknek akaratából megszületett a szabadság napja s akik e tényükért később oly sokat, oly rettenetes szenvedtek, miként hitünknek atyja, a Golgota Istene vértanuja.

Mesébe illő csodás napok voltak azok, a midőn a nemzet mintegy test felkel, s összefog arra, hogy az oly régen nélkülözött szent szabadságot kivívja. És csoda számban menő tettek, a mint apáink és nagyapáink véghez vitték a nagy, a szent harcba. — Nekünk késő utódoknak — alig van fogalmunk arról a szent lelkesedésről, amely mindezen eseményeknek rugója, s kivívója volt. Csak csodáljuk és bámuljuk a történet ama fejezetét, melynek címe „magyar szabadság harc”.

A nagy nap emlékére s azt követő eseményekről az emlékszedő fog-műtő módon megemlékezni. Nekem csak az a kötelességem marad fenn, miszerint önöknek hazafias köszönetünket nyilvánítsa, azért, hogy megjelenésükkel lehetővé tették azt, hogy mi is, az ország ezen véghatárán — részt vehetünk az ünnepők milliói sorában. — Köszönet és hála ezért önöknek.

És most, arra kérve, hogy a 48-as szent eszmék iránti lelkesedéseket szíveikben a jövőbe is ápolják és fejlesszék, az ünnepélyt megnyitom.

oroszbalszárnny körülfogására. A támadást meg sem várva Oyama megkezdte keleten a hegyek között a Talin szoros megostromlását és itt oly erővel támadt egyszerre, hogy az orosz fővezér úgy látta, mintha ez volna a főtámadás és ezért a központból ide küldte a kisegítő nagyobb haderőt.

A japán támadás kelő eredménnyel járt és a Talin szoros a kezükre jutott, most már a központban is megszólaltak a japán ágyúk és a Putilow domb megostromlásához fogtak azért, mert az a hegyen elhelyezett orosz tábor megsemmisítése nélkül nem lehetett tovább nyomulni éjszaka felé. Mig itt több támadást visszavertek az oroszok hősiességével, addig a nyugati részekben történt a főtámadás; itt későn vette észre Kuropatkin, hogy most már ő van a körülfogás veszedelmének kitéve; Oku hatalmas serege megtámadta az orosz balszárnnyat a Hunhónál, de még hatalmasabb támadással segítette őt Nogi, mikor a híres port-arthuri hősségek és nagy ostromágyúkkal a Hunho és Lijao folyók közötti területekre átesapva gyors mozdulatokban Mukden felé érkezett négy mérföldnyire és azután éjszaka felől is kezdte bekeríteni az orosz balszárnny seregét. Most már itt az oroszok valóban nagy körül voltak fogva, hogy Kuropatkin kénytelen volt a Putilow domb melletti központi hadállást feladni, ha nem akart egér fogóba kerülni.

Nahéz napokat élt a hirhadt tervvel és az ő három serege; egyszerre folyt ellene a háró három világtáj felől: délről keletről és nyugatról. Az a „megkerülési” hadművelet, melyet az oroszok február hó 23-án megkezdtek — szüzenletes vereséggé kezdett alakulni március első napján. Azután folyt a nagy dulakodás a három folyó: a Saho —

Hunho és Lijao — területén páratlan kegyetlenség-gel és hallatlan vérengzéssel egészen március 10-ig. Nagy félkörben, 120 kilométernyi harcvonalon folytonos harcban állott az orosz sereg és végre is Kuropatkin kénytelen volt engedni a japánok hősi támadásának; március 5-én, 6-án és 7-én vívták a legnagyobb csatákat; az orosz vezérkar Mukdent már 6-án elhagyta és Karbinba menekült.

Március 7-ikén este elrendelte Kuropatkin a mukdeni hadi és élelmi raktárak kiürítését; hosszú vonat sorok mentettek a mit menteni lehetett és azon éjjel elrendelte az egész hadsereg visszavonulását éjszaka felé Tielingbe — az oroszok megerősített hadállása felé. — Nem tehetett mást a vert seregekkel — mint menekülni a japánok vasgyűrűjéből — mely mind szorosabba vonta össze a hálót és nagy körbe zárási katasztrófával fenyegette az oroszok egész seregét.

Keleten Kuroki törtéttet előre a Gutulin vagy Kautulin szoroson át Fuscsingbe. Az oroszok azonban 22,000 ember élete árán itt Linevics tábornok vezetése mellett tizenhárom támadást visszavertek és ez mentette meg a biztos fegyverlerakástól Kuropatkit.

Mert délfelől Nodzu a japán központi sereggel a kimozdult Kuropatkit üldöztette; a Putilow dombon elhallgattak az orosz ütegek 7-én éjjel; az éj leple alatt az orosz tábor elvonult a központi erős állásokból, ott hagyta a nehéz ágyúkat és csak Ördagu mellett érte utól Nodzu a menekülő oroszokat s hatalmas támadással utját akarta vágni az elvonulásnak, de a muszkák most fűgőbben futottak, mint a fűgő jápik.

Nyugaton ezen idő alatt legpompásabban dön-

getták a japánok az orosz bélelt ködmönöket és bundákat. Csontán mellett tönkre verte Oku az orosz balszárnnyat és Madiapu (olvasd Macsiapu) városig felhatolt, a honnan lövöldözni kezdte a Hunhón át vivő vasuti hidat. Ennek elfoglalása elvágta volna az orosz központi sereg visszavonulását éjszaka felé, melyet Nodzu háulról keményen szorongatott. De Kuropatkin e veszedelem közepette ott hagyta a futó központot és ide jött Macsiapu alá ő is. Személyesen vezette a csatát és két nappi ütközetben, melyben 15,000 japán esett el rövid időre távol tartotta a japánokat a vasuti vonaltól, a melyen a Bilderling felé hadosztályok nagyobb részét Tienlingbe küldte, nehogy az éjszakra már messze felkerült Nogi előbb elfoglalhassa; azután maga felrobantotta a híres és fontos hunhói vasut hidat, nehogy a menekülő oroszokat utólérjék vasuton a japánok. Természetes, hogy a gyalog és lovas japán sereg elől elmenekült a lokomotivokkal futó muszka had a Macsiapu mellett vívott két napi ütközet megmentete a központi sereget is mert az a „Mendarinok” utjára terelődve a hegyek vonalának oldalma alatt úgy mondhatni bántatlanul vonult most már Saho-tól Mukdenen át Tienling felé; Oku nem egyesülhetett Nogival és a legszélsőbb sereg nem érhetett a futó oroszok elé, mivel a legnagyobb veszteségek árán — képes volt a Nogi sereget feltartóztatni, rövid időre felvonuló útjában. Pedig már, oda ért Mukden közelébe Salin-puig. Innen túl azonban orosz haderő állotta utját. Tafunesitan mellett megverte ugyan az oroszokat és serege már a híres „szent sírok” közelébe jutott, de Tasitsao mellett az orosz győzött; elfoglalta egy napra a japán hadállás a kulcsát, melyet másnap újra a japánok vettek vissza, és ez a késedelem

A megéljenített megnyitó után a Himnusz énekelte el az „E. M. K. E.” daloskőr, majd Kosztelenszki Sándor szavalta el ügyesen a Talpra magyart. A március 15-iki eseményről Fintáné Nagy József áll. tanítónő tartott igen eszinos és tartalmas felolvasást, melyre újból a daloskőr énekelte s azután Hankó Béla szavalta el Petőfinék „A szabadság” című költeményét szintén ügyesen és lelkesen. A Marszeilles elnevelésével ért véget a hazafias ünnepély.

NAPI HIREK.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Dr. Kozmáné Pallós Veronika brassói és Perger Mária hosszufalusi áll. polgári iskolai rendes tanítóknak kölcsönösön áthelyezte.

— **Dr. Elischer József,** kir. tanácsos, nagy-szebeni tankerületi főigazgató, mint már jeleztük is, mult vasárnap este Kézdivásárhelyre érkezett a r. kath. főgimnázium hivatalos meglátogatása céljából. A népszerű főigazgatót a vasárnapi az egész tanári testület fogadta, az igazgató üdvözölte s most is, mint mindig, a minoriták vendégszerető házában volt szívesen látott vendége. A főigazgató 5 napot töltött az intézetnél, mely idő alatt behatóan megvizsgálta az összes osztályokat, meghallgatta az előadásokat, majd pénteken a tanári karral konferenciát tartván, közölte szerzett tapasztalatait s legteljesebb megelégedése nyilvánításával f. hó 17-én d. u. a vonattal elutazott Kézdivásárhelyről.

— **Halálozás.** Mely és igaz részvétellel jelentjük a magyar közéletnek és katolikus egyházunknak súlyos veszteségét: Meszlényi Gyula szatmári püspök, a főpapi karnak egyik legkiválóbb tagja, hetvenhárom éves korában meghalt. Majdnem husz teljes esztendeje, hogy egyházmegyéje élén állott. Egyháznak és hazájának lelkes, hív szolgálója volt, nyájának szerető pástora, s mint ember, tele leg-szebb és legnemesebb törekvésekkel, türelmes és elnökö. Ama nagy és nehéz feladatok mellett, amelyeket méltósága látt a vállára, művészi és kulturális eszmék szolgálatára is ráért, s a tudományos irodalmat nemcsak érdeklődésével és pártfogásával támogatta, hanem személyes közreműködésével is. Egyházmegyéjének minden híve ragaszkodással és szeretettel vette körül; s ő maga is, legelső feladatának egyházmegyéje fölvirágztatását tekintette. Meszlényi püspök halála az egész országban, de különösen Szatmáron őszinte gyászt keltett. Halálát a város összes templomaiban harangzúgással jelez-

ték s az összes középületekre és sok magánháza gyászflobogót tűztek ki. Az elhunyt főpapot közeli rokoni kötelék fűzte Kossuth Ferenchez. Egyik nagy-nőjét, Meszlényi Terézt Kossuth Lajos vette nőül. A püspök persze ekkor még kiskorú volt. Kossuth Lajos huga, Kossuth Zsuzsanna pedig egyik nagybátyjának, Meszlényi Rézsőnek volt a felesége. Meszlényi püspök temetésén Kossuth Ferenc is jelen lesz. Egy millió koronánál többet hagyott végrendeletileg az elhunyt püspök jótékony célokra. Áldás emlékére.

— **Bőjti prédikációk.** A nagy böjt beálltával a róm. kath. templomban a szokásos péntek délutáni prédikációkat az idén is megtartják, még pedig s ezt igazi lelki örömmel jegyezzük föl, a hívek általános érdeklődése között. A templom zsufolásig megtelik ilyenkor közönséggel, akik nagyrésze a bűnbánás bizonyos nemével hallgatják az érdekes bőjti prédikációkat, minőket első pénteken Kovács Bernádin, mult pénteken Révész Cyrill főgimnáziumi paptanárok tartottak. Mindkét szónok tartalmas, ékes, mély hatású beszéddel igyekezett a hívők szívéhez hozzáférközni s őket vallásos kötelemeikre inteni.

— **A gazdasági Egyesület közgyűlése.** A Kézdivásárhely és Vidékének Gazdasági-Egyesülete 1905. márc. hó 25-én Kézdivásárhelyen d. e. 10 órakor, az árvaháznál közgyűlést tart. A gyűlésre t. címed tisztelettel meghívjuk. Tárgysorozat: 1. Előki megnyitó. 2. Jegyzőkönyv olvasás. 3. Titkári jelentés. 4. Pénztári jelentés. 5. A f. évi működési tervzet és a költségvetés előterjesztése. 6. Indítványok. A közgyűlési meghívóval kapcsolatban legyen szabad felhívni az igen tisztelt gazdaközönség figyelmét a gazdasági Egyesület mult évi működésére. Szervezett Gazdaköröket, gyümölcsoltványokat osztott ki, a földmívelésügyi miniszterium anyagi támogatásával díjazással kapcsolatos állatkiállítás rendezett, 200 m. m. vető magot és 30% kedvezményt 1250 drb. juhot osztott ki. S hogy még fokozottabb működést fejthessen ki, szükséges, hogy minden kézdijárási birtokos siesen támogatására, Tagsági aláírási ívet kívánatra készséggel küld az Egyesület elnöksége Kézdivásárhelyről. Évi tagsági díj 5 korona. A tagság öt évre kötelező. Kézdivásárhely. 1905. márc. hó 17. Dr. Sinkovits Ottó elnök. Zujzon Sándor titkár.

— **Márc. 15-ike az iparos tanonciskolában** A nagy nap évfordulóját Kézdivásárhelyen az iparos-tanonciskola ifjúsága is lelkesen ünnepelte meg esütőrtökön délután 5 órakor az áll. isk. tornacsarnokában. A szép lefolyású ünne-

pélyen M. Székely János igazgató tartott a beteg Szabó Jenő ref. pap helyett — alkalmi beszédet, a növendékek értelmi köréhez alkalmazkodva, lelkesedéssel fejtegetve előttük a nagy napnak kiváló jelentőségét. A tanulók közül igen eszinosan szavaltak: Hamar Albert a Talpra magyart, Barabás István a „Magyarok Istenét és Mánya Mihály Március 15-ikét. Megnyitó énekelte a Himnusz, közben a Nemzeti dalt — s végül a Szózatot énekeltek az összes tanulók.

— **A Berecki Olvasókörből.** (Számadás és köszönet.) A „Berecki Olvasókör” f. hó 4-én tartott estélyéről a következőkben számolunk be. Bevétel 165 kor. Kiadás 94 K. 60 fill. Tiszta jövedelem 70 K. 40 fill. A bevétel em. alatt foglaltatnak a jegy megváltások és felülfizetések. Megváltották a jegyet: Bálint László t. kanonok 2 kor. A „Magyar Faipari r. társ.” 20 K. Mathé László s. jegyző 2 K. Mathé György jegyző 4 kor. Gligor Ferenc 5 kor., Fénig János 2 koronával. Felülfizettek: Konósi Károly 80 fill. Kell Gyula 1 kor. Anlunger Zsigmond 80 fill., Dr. Tóth Samu 2 kor., Szórtsey Gábor 2 K. 80 f., Pap Lajos 60 f., Dressand örmester 80 f., Darvas esendő 80 f., Pongrácz esendő 80 f., ifj. Hankó András 80 f., Szalcsi György 60 f., Földes Kálmán 80 f., Darkó Gábor 1 K. 60 f., Kreschki J. 2 K. Kassagrandi 80 f. Molnár A. 80 f., Zöldig József 2 kor. Bagoly pénzügyőr 80 f. Imre p. ü. 40 f., Borbáth Béla tanító 80 fillért. Hálásan köszöntük a szíves felülfizetéseket s jegymegváltásokat. Az estély fényes sikerét egy 20 tagból álló működvelő társaság vívta ki. Ime a névsor: 1. Az EMKE vegyes dalkar. — Tagok: Finta Mózesné, Dr. Tóth Samuné, Borbáth Laura, Farkas Ágnes és Ilonka Hankó Mariska, Khele Katinka, Kovács Mariska és Szlécsán Mariska — továbbá Borbáth János (karnagy és főintéző) Hankó András és Béla, Kosztelenszki N. Lupán Mihály, Szalcsi György és Szlécsán Sándor. 2. A lemhényi érdemes tanítóikar Baka László Bene Sándor és Székely György személyében, és 3. Lakatos János r. kath. segédlelkész ur. Őszinte örömmel nyilatkoztatjuk ki, hogy a gárda nem remélt győzelmet aratott. Jegyzőkönyvünk lapjain külön helyet fogunk szentelni e neveknek örök emlékeztül az utánuk elkövetkezőknek. Itt csak annyit mondunk: Köszönjük, igen köszönjük. Bereck 1905. Március 8-án. Az „Olvasókör” nevében Dr. Tóth Samu elnök.

kedvezett a menekülő seregnek; Jaxitun mellett harmadszor is győzött Nogi olvágtá a vasut vonalat Mukdentől Santaisig, de már Kuropatkin kimenekült a kelepéből, melyet Oyama zsenialis haditerve előkészített. A menekülő fővezér Kaulbars fáradt csapatát bocsátotta most már előre és ő maga a hátával folytonos harcok között eljutott Tienlungig. Ugyanoda törtetett Linevics is Fusunesöngön át a keleti hegyvidékről, a hol Kuropaki győzött ugyan a Gutulin szorosban, de később; ha neki egy két napal előbb sikerül a vasgyűrűt éjszaka elzárni azzal, hogy Nogi a vasut mentén egyesül, egy új és borzasztó Sedan lett volna az oroszok sorsa. Kuropatkinnak le kellett volna rakni a fegyvert. A fáradt japánok sem bírták az erősebb üldözést és így újra megszökött előlük a muszka. Oku délfől feljött Mukdenbe és azt március 10-ikén délelőtt 10 órakor a japán vezér birtokába vette nem sok zsákmány jutott itt a japánok kezére. 800 orosz beteg és 300 sebesült japint találtak csak, a többi elhurcolták a muszka k a csaták folyamán; még a kínai kormányzó is magukkal vitték, mert azzal vádozák, hogy összejátszott a japánokkal.

A visszavonuló oroszokat üldözi Oyama serege. Mi lesz az eredménye? A muszka sereg szétszórása. Megkísérlette ugyan a Kuropatkin utóvédje az ellentállást a Tahó hidjainál, az első támadást vissza is verte, de mikor Nogi ágyai odaértek, a folyón való átmenetet azok rövid idő múlva kieroszakolták. Már 14-ikén éjjel oly erősen bombázták a tielingi erődöket, hogy az oroszok innen is kivonultak és Oyama jelenü, hogy a japánok Tielinget is már elfoglalták. Ha ez így megy, Karbinig és azontul az Amurig a japánok meg sem állapodnak

és mire ott elolvad a hó — egy fia muszka sem lesz Mandzuriában.

A központi hadállás elfoglalása alkalmával sok élelmi szert, puskát, ruhát, ágyugolyót, 70 ágyut találtak, de a legbecesebb zsákmány maga Kuropatkin lett volna. A 12 napos harcban elesett több, mint 60,000 orosz; ennek a fele pedig fogságba is került; azonban nagyok a japánok veszteségei is; a tokiói kormányismet nem tud örvendeni ennek a diadalnak sem, mert sok japán anya siratja a fiát. A harc itt 100,000 ember életét oltotta ki.

A mukdeni harcok a legvéresebb csaták sorában lesznek felemlítve. Lám még sem igaz az, hogy a modern háborúk nem tartanak sokáig és nem vérengzők; ki van zárva a kézi tusa és csak bekerítéssel küzdenek az ellenfelek. Port-Arthur és Mukden vidéke az ellenkezőről beszél. A háboru rémületei és pusztításai most még nagyobbak, mint valaha.

Az örök béke — „a palatavna” nem-tőjéről lefejtette újra 2000 ágyu a humanismus longe fátyolát, újra előtűnik áli, mint követendő ideál.

Azonban a vérbe fojtott muszka nem akarják látni e tünde eszményt; düh vakítja el őket; új hadvezérről, új 500,000 oroszról mesél az északi szél... Pedig láthatná a cár és környezete, hogy a titkos kéz új szót irt a bár palota belső falára; e szót: „Ufarsin” És most jó a végső. Csak hogy a beteg lelkü cár ezt már elborult elmével el sem tudja olvasni. Pedig e szó: Phares.

HIRDETÉSEK.

Külföldi rekedség és hurut ellen nincs jobb a

RETHY-féle

pemetefű cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RETHY-félét fogadjunk el!

(181. 11—12.)

